

Робоча програма виробничої практики з *догляду за хворими у терапевтичному відділенні стаціонару* складена відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) та освітньо-професійних програм (ОПП) підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар» для спеціальностей 7.110101 «Лікувальна справа», 7.110104 «Педіатрія», 7.110105 «Медико–профілактична справа».

Укладачі: Івасівка Р.С. – к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №1;

Ющик Л.В. – к.мед.н., доцент кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма з виробничої практики з догляду за хворими у терапевтичному відділенні стаціонару складена відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) та освітньо-професійних програм (ОПП) підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» кваліфікації «лікар» для спеціальностей 7.110101 «Лікувальна справа», 7.110104 «Педіатрія», 7.110105 «Медико–профілактична справа» за навчальним планом, затвердженим МОЗ України від 24.03.2015 р. на основі Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Наказу МОН України № 47 від 26.01.2015 р. «Про особливості формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.02.2015 р., за № 132/26577, листів МОН України від 20.01.2015 р. № 1/9-19 «Щодо організації атестації здобувачів вищої освіти та організації освітнього процесу», № I/9-126 від 13.03.2015 р. «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальн-ому році», листів МОЗ України № 08.01-47/8986 від 24.03.2015 р.; № 08.01-47/9435 від 26.03.2015 р. та «Положення про практику у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького», ухваленого Вченою Радою університету 16.09.2015р., протокол №8-ВР.

Практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького і проводиться на оснащених відповідним чином базах Університету, а також у сучасних лікувально-профілактичних закладах охорони здоров'я.

Відповідно до навчального плану, проходження практики «догляд за хворими у терапевтичному відділенні стаціонару» передбачене у липні місяці, після закінчення IV семестру, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика з догляду за хворими формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Програма практики є методичним документом для студентів і керівників практики. Вона необхідна для чіткого планування й регламентації діяльності студентів і викладачів.

Організація практики з догляду за хворими здійснюється за кредитно-трансферною системою відповідно до вимог Болонської декларації.\

Під час практики студенти виконують обов'язки молодшого медичного персоналу на базі стаціонарних відділень терапевтичного профілю

обласних, міських, районних закладів охорони здоров'я. Студенти працюють по 6 годин щоденно впродовж 5 робочих днів, у вільний від роботи час виконують самостійну роботу. У відділі має бути графік роботи студентів. Безпосереднім керівником практики студентів є медичні сестри.

Студент до відбуття на практику повинен отримати:

- інструктаж керівника практики від кафедри;
- програму та щоденник практики;
- скерування на практику.

Студент, прибувши у заклад охорони здоров'я (ЗОЗ), повинен:

- подати керівникові від бази щоденник;
- пройти інструктаж з техніки безпеки;
- уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ЗОЗ.

Звіт про практику студент складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від університету та від ЗОЗ.

Виробнича практика студента оцінюється за чотирибальною системою й враховується при призначенні стипендії нарівні з іншими дисциплінами навчального плану.

Студент, що не виконав вимог практики й дістав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, підлягає відрахуванню з університету.

**Опис навчального плану з практики «догляд за хворими
в умовах терапевтичного стаціонару»
для студентів медичних факультетів №1 та №2
за спеціальностями
7.12010001 «Лікувальна справа»,
7.12010002 «Педіатрія»,
7.110105 «Медико–профілактична справа»,
кваліфікація лікар**

Назва практики	Кількість тижнів	Кількість кредитів/ годин	Рік навчання/ семестр	Вид контролю
Виробнича практика з догляду за хворими у терапевтичному відділенні стаціонару	1	1,5 кредита/ 45 год	II курс/ IV семестр	Диференційований залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою проведення практики з догляду за хворими є досягнення основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійних програмах підготовки спеціаліста за спеціальностями 7.110101 “Лікувальна справа”, 7.110104 “Педіатрія” та 7.110105 “Медико-профілактична справа”. Сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики:

- набуття та удосконалення професійних навичок молодшої медичної сестри;
- закріплення на практиці теоретичних знань з базових дисциплін;
- поглиблення та систематизацію знань й умінь з догляду за хворими у відповідності до принципів медичної етики та деонтології.

Кінцеві цілі виробничої практики з догляду за хворими:

- засвоїти алгоритми дій молодшого медичного персоналу у типових клінічних ситуаціях;
- демонструвати володіння основними принципами медичної етики та деонтології;
- демонструвати володіння навичками дотримання лікувально–охоронного та забезпечення санітарно–гігієнічного режимів основних підрозділів терапевтичного стаціонару;
- демонструвати володіння навичками визначення основних показників діяльності серцево–судинної та дихальної систем та надання першої допомоги хворим із порушеннями з боку цих систем;
- проводити попередню оцінку стану температурного гомеостазу хворого за результатами визначення температури тіла та реєстрації температурних кривих, демонструвати володіння навичками догляду за хворими з гарячкою;
- демонструвати володіння основними принципами лікувального харчування, застосування основних видів лікарських засобів і найпростіших методів фізичної терапії;
- демонструвати володіння навичками забезпечення особистої гігієни хворих та догляду за тяжкохворими;
- демонструвати володіння основними прийомами реанімаційних заходів.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст практики повинен забезпечити виконання поставленої мети й завдань. Практика з догляду за хворими проводиться у терапевтичному відділенні стаціонару наприкінці IV навчального семестру в літній час (липень). На практику з догляду за хворими в умовах терапевтичного стаціонару виділено 1 тиждень (5 робочих днів). Проходження практики регламентується календарним графіком проходження практики, який складається відповідно до завдань практики та теми роботи керівниками практики від університету та бази практики. Тривалість щоденної практики – 6 годин.

За час практики студенти повинні ознайомитися із структурою лікувально-профілактичних закладів і набути навички й уміння догляду за хворими, які оцінюються в балах.

День 1. Основні принципи та організаційні засади догляду за хворими терапевтичного профілю. Структура і функції терапевтичного стаціонару.

Інструктаж з техніки безпеки.

Знайомство з клінікою. Визначення ролі і місця догляду за хворими в лікувально-діагностичному процесі. Морально-етичні та деонтологічні засади формування медичного фахівця. Основні професійні обов'язки молодшого медичного персоналу в стаціонарних відділеннях лікарні. Принципи фахової субординації в системі лікар-медична сестра-молодший медичний персонал.

Основні відділення та допоміжні підрозділи терапевтичного стаціонару. Поняття про лікувально-охоронний, санітарно-гігієнічний та лікарняний режими, особливості їх підтримання у терапевтичних відділеннях лікарні. Функції приймального відділення лікарні у прийомі і скеровуванні хворих до профільних відділень. Прийом та реєстрація хворих, заповнення медичної документації (журналу прийому хворих, історії хвороби, статистичної карти). Санітарно-гігієнічний режим приймального відділення, санітарно-гігієнічна обробка хворого, правила проведення антропометричних досліджень. Транспортування хворих у профільні відділення лікарні.

Загальна характеристика терапевтичного відділення, його структура і функціональне призначення. Основні обов'язки молодшої медичної сестри. Організація відвідування хворих. Забезпечення санітарно-гігієнічного режиму відділення. Приготування та застосування дезінфікуючих розчинів. Особливості прибирання приміщень терапевтичного відділення.

День 2. Оцінка стану хворого та основних параметрів його життєдіяльності.

Розпитування та загальний огляд хворого. Роль розпитування хворого у діагностичному процесі. Правила проведення розпитування хворого та узагальнення отриманих даних. Послідовність проведення загального огляду хворого. Визначення загального стану хворого. Оцінка положення хворого в ліжку, його постави та ходи. Правила огляду шкіри та слизових оболонок.

Температура тіла, правила її вимірювання та реєстрації. Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Методи вимірювання температури тіла. Термометри, їх будова, зберігання, дезінфекція. Методика вимірювання температури тіла ртутним термометром. Сучасні термометри – електричні, на основі рідких кристалів. Види температурних кривих. Реєстрація температури тіла і температурних кривих на температурних листках. Догляд за хворими у різні періоди гарячки: стадія підвищення температури тіла, стадія високої гарячки, стадія літичного і критичного зниження температури.

Визначення основних показників геодинаміки та дихання. Методика дослідження пульсу на променевих артеріях. Пульс, основні його властивості. Судини, доступні для пальпації. Основні правила зупинки кровотечі з артеріальних та венозних судин, накладання кровоспинного джгута. Артеріальний тиск та правила його вимірювання на плечовій артерії. Нормальні показники артеріального тиску. Перша долікарська допомога хворим при зниженні та підвищенні артеріального тиску. Основні правила визначення частоти, глибини, типу, ритмі дихання. Перша допомога хворим за наявності кашлю, задишки, нападу ядухи.

День 3. Лікувальне харчування. Організація харчування хворих у стаціонарі. Застосування основних видів лікарських засобів та найпростіші методи фізичної терапії.

Основні принципи лікувального харчування (принцип оберігання, принцип коригування, принцип заміщення). Дієтичні столи та індивідуальні дієти. Організація лікувального харчування у стаціонарі.

Класифікація медикаментозних засобів за шляхом введення в організм хворого. Форми лікарських засобів. Роль і обов'язки медичного персоналу при забезпеченні хворих медикаментозними засобами. Правила роздавання таблетованих та рідких медикаментозних засобів для перорального прийому.

Поняття про асептику і антисептику. Основні способи парентерального застосування препаратів. Правила поводження із одноразовим інструментарієм після його застосування. Стерилізація медичного інструментарію для багаторазового використання: основні способи, підготовка інструментарію до стерилізації.

Механізм дії на організм фізіотерапевтичних процедур. Застосування банок, гірчичників, компресів, грілки, міхура із льодом. Основні покази та протипоказання до їх використання. Правила обробки банок, грілок, пухиря для льоду після використання. Найпростіші світлові і гідротерапевтичні процедури. Правила обробки ванн та інструментарію, який використовувався при процедурах. Особливості прибирання приміщень, в яких проводяться фізіотерапевтичні процедури. Особливості відпуску фізіотерапевтичних процедур хворим похилого і старечого віку. Догляд за хворими під час прийому фізіотерапевтичних процедур і надання їм необхідної лікарської допомоги у випадку розвитку ускладнень.

День 4. Загальний і спеціальний догляд за тяжкохворими і агонуючими.

Загальні правила догляду за хворими із постільним режимом, тяжкохворими і агонуючими. Забезпечення зручного положення у ліжку, профілактика пролежнів, особиста гігієна, переміна натільної і постільної білизни, забезпечення фізіологічних випорожнень (сечо-, каловипускання). Користування підкладним судном та сечоприймачем. Застосування газовивідної трубки, клізм. Види клізм, методика і техніка їх застосування, методи дезінфекції і зберігання обладнання для клізми. Годування

тяжкохворих пацієнтів із суворим ліжковим режимом. Парентеральний метод штучного введення в організм харчових продуктів. Харчування осіб похилого і старечого віку.

Психологічні та духовні аспекти паліативної та хоспісної допомоги. Хоспіс. Організація, завдання і зміст роботи. Структура, штати. Біоетичні норми при роботі з інкурабельними пацієнтами та їх близькими. Психологічна підтримка близьких інкурабельного пацієнта в період скорботи.

День 5. Реанімаційні заходи та перша допомога при деяких невідкладних станах.

Поняття про реанімацію. Методика і техніка найпростіших реанімаційних заходів: штучне дихання методом “з рота в рот” та “з рота в ніс”, непрямий масаж серця. Процес умирання та його періоди. Поняття про клінічну і біологічну смерть. Правила поведінки з трупом.

Перша допомога при отруєннях. Перша допомога при тепловому і сонячному ударах. Перша допомога при утопленнях. Перша допомога при електротравмі.

Перелік знань, умінь і навичок, які має набути студент під час практики та їх оцінювання у балах:

№ з/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка у балах*
ВМІТИ:		
1.	Проводити первинний огляд та санітарну обробку хворого у приймальному відділенні	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
2.	Транспортувати хворих на кріслі-каталці, ношах, перекладати тяжкохворих на ліжко, користуватися функціональним ліжком та надавати зручного положення хворому	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
3.	Приготувати дезінфікуючі розчини потрібної концентрації та проводити санітарну обробку приміщень	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
4.	Підготувати посуд для збирання харкотиння, сечі, калу, блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження, знати спосіб їхнього доправлення до лабораторії та дезінфекції посуду	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
5.	Проводити антропометричні дослідження: визначення зросту стоячи та сидячи, маси тіла, розрахунок індексу маси тіла	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів

6.	Вимірювати температуру тіла та проводити оцінку її результатів, заповнювати температурний листок	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
7.	Проводити догляд за пацієнтами з гарячкою та під час критичного зниження температури	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
8.	Проводити підрахунок частоти дихання, досліджувати пульс та вимірювати артеріальний тиск на плечовій та стегновій артеріях	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
9.	Складати дієти при різних захворюваннях	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
10.	Надавати невідкладну допомогу пацієнтам при болях у серці, зомлінні, нападі серцевої астми, під час кашлю, задишки, кровохаркання, легеневої кровотечі, шлункової кровотечі, блювання та аспірації блювотними масами	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
11.	Проводити зміну натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
12.	Закапувати краплі в ніс, вуха, очі. Закладати мазі за повіки	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
13.	Проводити передстерилізаційну обробку та стерилізацію багаторазового медичного інструментарію, перев'язувального матеріалу та предметів догляду з контролем її якості	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
14.	Накладати медичні банки, гірчичники, зігрівальні та охолоджувальні компреси, застосовувати грілку та міхур з льодом	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
15.	Вводити ректальні та вагінальні свічки, втирати мазі, накладати пластирі, застосовувати присипки	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
16.	Продемонструвати на муляжі техніку постановки очисної, сифонної, лікувальної та гіпертонічної клізм	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів

18.	Користуватися підкладним судном та сечоприймачем, газовивідною трубкою	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
19.	Проводити дезінфекцію і зберігання обладнання для клізм, газовивідної трубки	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
20.	Проводити обробку ванн та інструментарію для проведення фізіотерапевтичних процедур	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
21.	Проводити гігієнічні процедури з догляду за шкірою та слизовими оболонками (догляд за порожниною рота: зрошення, полоскання, чищення зубів; туалет очей: промивання, очні ванночки; очищення зовнішнього слухового проходу; туалет носа, очищення носових ходів)	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
22.	Годувати лежачого хворого з ложки, напувальника	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
23.	Проводити догляд за шкірою в разі наявності пролежнів	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів
24.	Продемонструвати на фантомі методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця).	5 балів, 4 бали, 3 бали, 0 балів

*Примітка:

- практичну навичку виконано методично вірно – **5 балів**,
- виконано з недоліком, виправленим студентом самостійно – **4 бали**,
- виправлено студентом після зауваження викладача – **3 бали**,
- не виконано – **0 балів**.

4. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником від бази практики (максимум 120 балів – мінімум 72 бали), та балів за підсумковий контроль, що виставляються при проведенні диференційованого заліку (максимум 80 балів – мінімум 50 балів).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і в 4-бальну шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Бали з практики для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Одним з видів діяльності студента та його контролю є ведення Щоденника виробничої практики (додаток 1). Виконання практичних навичок щоденно перевіряє безпосередній керівник практики від бази та візує їх виконання у щоденнику практики студента. Керівник практики від Університету систематично здійснює контроль ведення щоденників студентами.

Після закінчення практики студентом заповнюється «Підсумковий звіт про виконану роботу» (додаток 2), де вказано перелік всіх набутих в процесі практики умінь та навичок і загальну кількість балів за поточну діяльність.

Отже, до диференційного заліку допускаються студенти, які виконали програму практики, мають належно оформлені звітні документи: (Щоденник та Підсумковий звіт), позитивну характеристику (в письмовому вигляді) загального керівника від бази практики та отримали за поточну діяльність не менше 72 балів.

Диференційований залік, відповідно до вимог програми практики, студенти складають в останній день практики в присутності комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики.

Підсумковий контроль проводиться в письмовій формі і включає 60 тестових завдань та 2 ситуаційні задачі.

Правильна відповідь за тестове завдання оцінюється в 1 бал.

При вирішенні ситуаційних задач:

- вирішення ситуаційної задачі **без помилок - 10 балів,**
- вирішення ситуаційної задачі з **окремими несуттєвими помилками - 8 балів,**
- вирішення ситуаційної задачі з **суттєвими помилками - 6 балів,**
- невирішення ситуаційної задачі - **0 балів.**

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за підсумковий контроль становить 80 балів, мінімальна кількість балів – 50.

№	Завдання	Дата складання	Відмітка про зарахування у балах	Підпис викладача
1.	Тестові завдання			
2.	Ситуаційна задача №1			
3.	Ситуаційна задача №2			
Сума балів за підсумковий контроль				

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ЗАЛІК)

1. Структура та основні завдання догляду за хворими.
2. Основні правила і вимоги медичної етики і деонтології.
3. Що таке догляд за хворими?
4. Дати визначення спеціального догляду за хворими.
5. Типи лікувально-профілактичних установ, їх структура та функції.
6. Приймальне відділення лікарні, функції.
7. Прийом, реєстрація та санітарна обробка пацієнта
8. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.
9. Лікувально-охоронний режим, його елементи та значення для пацієнта.
10. Режими фізичної активності.
11. Транспортування та перекладання пацієнтів.
12. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворому.
13. Правила зберігання чистої та брудної білизни в стаціонарі.
14. Вимірювання температури тіла, реєстрація (цифрова, графічна), оцінка результатів.

15. Стадії гарячки, основні симптоми. Догляд за пацієнтами з гарячкою.
16. Спостереження за диханням (частота, глибина, ритм). Підрахунок частоти дихальних рухів, цифровий та графічний запис.
17. Термометр: будова, правила зберігання і користування, дезінфекція.
18. Пульс: техніка дослідження, властивості, цифрове та графічне зображення в температурному листку.
19. Артеріальний тиск: техніка вимірювання, оцінка, цифровий та графічний запис, порушення АТ.
20. Види та методи дезінфекції.
21. Види та методи стерилізації.
22. Організація харчування хворих в стаціонарі. Контроль за передачами з дому, зберіганням продуктів харчування.
23. Дієтичне харчування. Характеристика дієтичних столів.
24. Штучне годування: через зонд, гастростому, за допомогою живильної клізми, парентеральне.
25. Лікувальне харчування, основні принципи. Годування тяжкохворих.
26. Надання невідкладної долікарської допомоги при зомлінні.
27. Допомога пацієнту під час блювання.
28. Промивання шлунка, показання, протипоказання, техніка виконання.
29. Очисна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
30. Сифонна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
31. Лікувальна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.ї
32. Олійна клізма, показання, протипоказання, техніка виконання.
33. Метеоризм, застосування газовивідної трубки.
34. Механізм дії грілки: показання, протипоказання, техніка застосування.
35. Механізм дії, показання до призначення, техніка застосування міхура з льодом.
36. Показання, протипоказання, анатомічні ділянки, техніка постановки банок.
37. Показання, протипоказання, техніка накладання гірчичників.
38. Показання, протипоказання, види та застосування компресів.
39. Правила виписування та отримання лікарських засобів у стаціонарі.
40. Зовнішнє застосування ліків: втирання мазей, закапування крапель в ніс, вуха, очі.
41. Ентеральне введення ліків: через рот, під язик, ректальне.
42. Лабораторне дослідження харкотиння. Підготовка пацієнта, оснащення, скерування матеріалу в лабораторію.
43. Лабораторне дослідження сечі. Підготовка пацієнта, оснащення, скерування матеріалу в лабораторію.
44. Лабораторне дослідження калу. Підготовка пацієнта, оснащення, скерування матеріалу в лабораторію.
45. Обробка інструментарію перед стерилізацією, контроль якості передстерилізаційної обробки.

46. Стерилізація медичного інструментарію, перев'язувального матеріалу та предметів догляду, контроль стерилізації.
47. Догляд за пацієнтами з гарячкою та під час критичного зниження температури.
48. Зовнішнє застосування ліків: втирання мазей, накладання пластирів, застосування присипок.
49. Збирання харкотиння для лабораторного дослідження (загального, бактеріологічного).
50. Забір сечі для загального аналізу, дослідження на цукор, амілазу.
51. Збирання сечі за методом Зимницького, Нечипоренка.
52. Забір калу для лабораторного дослідження: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, яйця гельмінтів.
53. Продемонструвати методику транспортування хворого на ношах (каталці) та перекладання його на ліжко.
54. Продемонструвати навички користування функціональним ліжком та надання відповідних положень хворому при нападі ядухи та при зомлінні.
55. На бланку температурного листка відмітити запропоновані викладачем показники пульсу, артеріального тиску, температури тіла, зробити висновок про їх відповідність нормі та про тип температурної кривої.
56. Провести зміну натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі.
57. Розкласти на демонстраційному столі запропоновані лікарські засоби по групах за способом введення, назвати основні способи введення препаратів.
58. Продемонструвати на муляжі методику закрапування крапель у вуха, ніс, очі.
59. Продемонструвати методику підготовки гумової грілки та міхура з льодом і користування ними.
60. Продемонструвати методику застосування гірчичників.
61. Продемонструвати методику годування хворого, прикутого до ліжка.
62. Приготувати необхідне обладнання для очисної клізми, продемонструвати методику її застосування на муляжі.
63. Продемонструвати на муляжі методику користування підкладним судном та сечоприймачем у хворих чоловічої та жіночої статі.
64. Підготувати посуд для взяття аналізу сечі за Зимницьким, дати відповідні вказівки хворому.
65. Підготувати необхідні засоби та провести гігієну порожнини рота, носа та вух тяжкохворому.
66. Підготувати необхідні засоби для профілактики утворення пролежнів.
67. Продемонструвати на фантомі методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця).

6. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Методичні рекомендації з догляду за хворими терапевтичного профілю (практика) для студентів II курсу медичних факультетів вищих

- навчальних закладів III-IV рівнів акредитації./ Дроник І.С., Ющик Л.В., Гайдук А.Б. // Методичні рекомендації за ред. проф. Яворського О.Г.– Львів, 2009. – 30 с.
2. Нетяженко В. З. Догляд за хворими / В. З. Нетяженко, І. М. Щуліпенко, Л. А. Дітківська. - К. : «Здоров'я», 2013. – 592 с.
 3. Догляд за хворими: підручник / [Ю. П. Гніденко, О. М. Ковальова, В. М. Лісовий та ін.]; за ред. О. М. Ковальової, В. М. Лісового, С. І. Шевченка, Т. В. Фролової. – К. : ВСВ «Медицина», 2010. – 488 с.
 4. Щуліпенко І. М. Загальний та спеціальний догляд за хворими з основами валеології / Щуліпенко І. М. - К. : «КИЙ», 1998. – 384 с.
 5. Яворський О. Г. Навчальний DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи медсестринської справи».
 6. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка / За ред. Ковальчука Л.М. Навчальний посібник для студентів вищих медичних закладів I-III рівнів акредитації. -Київ, 2009. – 478.

Додаток 1

**ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ
"Догляд за хворими"**

Прізвище, ім'я, по батькові студента _____
 Факультет: медичний № _____ Курс II _____ Група _____
 База практики _____
 Львів–201__ р.

Студент _____
 (прізвище, ім'я та по-батькові)

проходить виробничу практику з догляду за хворими у обсязі обов'язків
 молодшого медичного персоналу на базі _____

(назва лікувального закладу)

у _____
 (місто, область)

Терміни практики: з _____ до _____ 201 р.

Керівник виробничої практики від кафедри _____
 (посада, ПІП, підпис)

Керівник практики від лікувального закладу _____
 (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Безпосередній керівник практики від лікувального закладу _____
 (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Студент прибув "___" _____ 201__ р. вибув "___" _____ 201__ р.

Підпис відповідальної особи _____
 М.П.

ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

№	Назва уміння, практичної навички	Дата складання	Відмітка про зарахування у балах	Підпис
1.	Вміти проводити первинний огляд та санітарну обробку хворого у приймальному відділенні			
2.	Транспортувати хворих на кріслі-каталці, ношах, перекладати тяжкохворих на ліжко, користуватися функціональним ліжком та надавати зручного положення хворому			
3.	Вміти приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та проводити санітарну обробку приліжкових тумбочок та підвіконь у палаті, проводити вологе прибирання маніпуляційної			
4.	Підготувати посуд для збирання харкотиння, сечі, калу, блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження, знати спосіб їхнього доправлення до лабораторії та дезінфекції посуду			
5.	Вміти проводити антропометричні дослідження: визначення зросту стоячи та сидячи, маси тіла, розрахунок індексу маси тіла			
6.	Вимірювати температуру тіла та проводити оцінку її результатів, заповнювати температурний листок			
7.	Проводити догляд за пацієнтами з гарячкою та під			

	час критичного зниження температури			
8.	Проводити підрахунок частоти дихання, досліджувати пульс та вимірювати артеріальний тиск на плечовій та стегновій артеріях			
9.	Складати дієти при різних захворюваннях			
10.	Надавати невідкладну допомогу пацієнтам при болях у серці, зомлінні, нападі серцевої астми, під час кашлю, задишки, кровохаркання, легеневої кровотечі, блювання та аспірації блювотними масами			
11.	Проводити переміну натільної та постільної білизни тяжкохворому			
12.	Закапувати краплі в ніс, вуха, очі. Закладати мазі за повіки			
13.	Проводити обробку інструментарію багаторазового використання перед стерилізацією та контроль якості її виконання			
14.	Проводити стерилізацію медичного інструментарію, перев'язувального матеріалу та предметів догляду, контроль стерилізації			
15.	Накладати медичні банки, гірчичники, зігрівальні та охолоджувальні компреси, застосовувати грілку та міхур з льодом			
16.	Вводити ректальні та вагінальні свічки, втирати мазі, накладати пластирі, застосовувати присипки			
17.	Вміти продемонструвати на муляжі техніку постановки			

	очисної, сифонної, лікувальної та гіпертонічної клізм			
18.	Вміти користуватися підкладним судном та сечоприймачем, газовивідною трубкою			
19.	Проводити дезінфекцію і зберігання обладнання для клізм, газовивідної трубки			
20.	Проводити обробку ванн та інструментарію для проведення фізіотерапевтичних процедур			
21.	Проводити гігієнічні процедури з догляду за шкірою та слизовими оболонками (догляд за порожниною рота: зрошення, полоскання, чищення зубів; туалет очей: промивання, очні ванночки; очищення зовнішнього слухового проходу; туалет носа, очищення носових ходів)			
22.	Вміти годувати хворого, що знаходиться на ліжковому режимі, з ложки, напувальника			
23.	Проводити догляд за шкірою в разі наявності пролежнів			
24.	Продемонструвати на фантомі методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця)			
	Сума балів за виконання практичних навичок			

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ

про виконану під час виробничої практики роботу з догляду за хворими
в обсязі обов'язків молодшого медичного персоналу
студента II курсу _____ факультету _____ групи

(ПІБ)

Місце проходження практики: _____

Кафедра _____

База кафедри _____

№ з/п	Найменування маніпуляцій і процедур	Оцінка у балах	Підпис безпосереднього керівника практики від бази практики
1.	Санітарно-гігієнічне прибирання приміщень		
2.	Приготування та застосування дезінфікуючих розчинів		
3.	Санітарна обробка хворих		
4.	Проведення зміни натільної та постільної білизни		
5.	Транспортування хворого у відділення		
6.	Проведення антропометричних досліджень		
7.	Введення ректальних та вагінальних свічок, втирання мазей, накладання пластирів, застосування присипок		
8.	Проведення передстерилізаційної обробки та стерилізації багаторазового інструментарію		
9.	Дослідження пульсу на руках		
10.	Дослідження пульсу на ногах		
11.	Вимірювання артеріального тиску		
12.	Визначення характеристик дихання		
13.	Вимірювання температури тіла		
14.	Заповнення температурних листків		

15.	Розкладання та роздавання ліків хворим		
16.	Закапування крапель у вуха, ніс, очі		
17.	Застосування гірчичників, банок, компресів		
18.	Застосування грілки, міхура з льодом		
19.	Застосування клізм		
20.	Користування підкладним судном, сечоприймачем		
21.	Годування хворих, що знаходяться на ліжковому режимі		
22.	Туалет шкіри, догляд за нігтями волоссям		
23.	Туалет порожнини рота, очей, носа		
24.	Профілактика пролежнів		
Разом балів за поточну діяльність			

Підпис керівника практики
від медичного закладу

_____ (прізвище, ініціали)

Додаток3

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Від закладу охорони здоров'я

Від університету

ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ

Сума балів за:		Всього балів	Традиційна оцінка	Дата	Підпис викладача
виконання практичних навичок	Підсумковий контроль				

Керівник практики від кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків практики здійснюється при наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики, і характеристики діяльності студента під час практики, підписаної безпосереднім і загальним керівником від бази практики.

Оцінювання засвоєння студентом практичних навичок та вмій здійснюється з використанням критеріїв, які вказані в робочій програмі практики та у щоденнику практики студента. Оцінка за практику складається з суми балів за виконання студентом практичних навичок та балів за диференційований залік. Виконання практичних навичок щоденно перевіряє безпосередній керівник практики від бази та візує їх виконання у щоденнику практики студента. Керівник практики від Університету систематично здійснює контроль ведення щоденників студентами. До диференційованого заліку з виробничої практики допускаються студенти, які отримали за виконання практичних навичок з певного виду практики не менше, ніж 72 бали, представили звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики. Диференційований залік, відповідно до вимог програми практики, студенти складають в останній день практики комісії, до складу якої входять керівники практики від Університету і, за можливості, від баз практики.

Оцінка за практику заноситься керівником від Університету до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості. Впродовж трьох днів після закінчення практики керівник від Університету подає

відомість до відповідного деканату, звіт про проведення практики – до відділу практики Університету.

Оцінка за практику враховується при розгляді питань про призначення стипендії нарівні з оцінками за іспити та інші диференційовані заліки.

Студенти, які не виконали програму практики без поважних причин, отримали незадовільну оцінку за практику і не ліквідували академічну заборгованість до початку наступного семестру, відраховуються з Університету.

Підсумки практики щорічно заслуховуються і обговорюються відповідними кафедрами, профільними методичними комісіями, Вченими радами факультетів та Університету.